

הזאה, שהיא אינה אלא משום איסור שבות מדרבנן — אינו דין שדוחה את השבת!

ג. אמר לו רבי עקיבא לרבי אליעזר: לי א-10 ברור ששמעתי כי הזאה אינה דוחה שבת, אלא מעכבת את הטמא מלעשות את הפסח. ואם כן, לפי מהלך הקל וחומר שלך: או — חלוק?

אולי יש לדון בצורה הפוכה.

כי מאחר שפשוט לי ששמעתי [ושמועה זאת שמע רבי עקיבא מרבי אליעזר בעצמו, ולא אמר לו זאת במפורש אלא ניסה להזכיר] שאין מזים על טמא מת לטהרו מפילו בשבת שחל בו ערב הפסח. אם כן, יתכן שיש ללמוד מהזאה לשחיטה בקל וחומר להיפך, שאפילו שחיטת קרבן פסח אינה דוחה שבת.

וכך יש לדון בקל וחומר:

מה אם הזאה, שהיא אסורה בשבת רק משום שבות, אינה דוחה את השבת.

שחיטה, שהיא אסורה מהתורה משום אב מלאכה — אינו דין שלא תדחה את השבת!

אמר לו רבי אליעזר: עקיבא! כיצד יתכן שתדרוש דין שכזה?

והרי עקרת בכך מה שכתוב בתורה שמקריבים קרבן פסח אפילו בשבת!

שהרי אמרה תורה [במדבר ט] "ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו". ולמדנו מ"במועדו", שחייבים לעשות את קרבן הפסח במועדו בארבעה עשר בניסן — בין שחל בחול, בין שחל בשבת.

קרבן פסח מחוץ לתחום שהוא מצוה, ולא יעמידו חכמים את דבריהם למנוע קיום מצוה!

השיב רבי עקיבא ואמר: הזאה של מי אפר פרה אדומה על טמא מת בשבת ערב הפסח, לטהרו ביום השביעי ולהכשירו לאכול בערב קרבן פסח, תוכיח:

שהיא משום מצוה, שאם לא יזה לא יעשה את קרבן הפסח.

וגם שמעתי כי היא אסורה בשבת משום שבות מדרבנן, היות ונראה כאילו מתקנים בכך את האדם הנטהר.

ובכל זאת העמידו חכמים את דבריהם אפילו במקום מצוה, ואמרו, שהזאתו של טמא מת שחל יום השביעי שלו בערב פסח — אינה דוחה את השבת.

ואם כן, אף אתה אל תתמה על אלו.

שאף על פי שהן משום מצוה, והן אסורות רק משום שבות — ובכל זאת לא ידחו את השבת.

[בגמרא מתבאר כי את איסור ההזאה בשבת שמע רבי עקיבא מרבי אליעזר רבו, אלא שרבי אליעזר שכח זאת, וניסה רבי עקיבא להזכירו בדרך כבוד, מבלי שיאמר לו ששמע זאת מפיו].

אמר לו רבי אליעזר: ועליה, על הזאה בשבת, ששמעתי שהיא אסורה אפילו כדי לטהר טמא מת להאכילו בקרבן פסח — אני דן קל וחומר להתירה!

ומה אם שחיטה, שהיא אסורה בשבת משום אב מלאכה — דוחה את השבת.